Tertialrapport 2020 - 2. tertial

SØNDRE LAND
KOMMUNE

Innhold

1. Rådmannens kommentar **3**

1.1 Overordnede forhold 3
1.2 Jobbnærvær 4
1.3 Årsprognose økonomi 4
1.4 Handlingsrom 4

2. Status rammebetingelser og organisasjon **5**

2.1 Rammebetingelser 5
2.2 Organisasjon 9

3. Status ledelse og felles **10**

3.1 Mål og satsningsområder 10
3.2 Økonomi og nærvær 11

4. Status barnehage **14**

4.1 Mål og satsningsområder 14
4.2 Økonomi og nærvær 18

5. Status skole **20**

5.1 Mål og satsningsområder 20
5.2 Økonomi og nærvær 21
5.3 Delegerte vedtak 22

6. Status mestring og velferd **23**

6.1 Mål og satsningsområder 23
6.2 Økonomi og nærvær 26
6.3 Delegerte vedtak 2. tertial 2020 30

7. Status lokalsamfunn **31**

7.1 Mål og satsningsområder 31
7.2 Økonomi og nærvær 32
7.3 Delegerte vedtak 34

8. Status investeringer og endringer i investeringsbudsjettet **35**

8.1 Status investeringer 35
8.2 Forslag til endringer 36

1. Rådmannens kommentar

Rådmannen legger med dette fram tertialrapport per 31. august 2020. Gjennom tertial- og årsrapporter skal administrasjonen gjøre rede for hvordan de kommunale oppgavene er løst innenfor rammene kommunestyret har vedtatt.

1.1 Overordnede forhold

2020 har vært – og er – et krevende år. Koronaepidemien har satt sitt preg på så godt som all kommunal virksomhet. Det forutsatte omstillingsarbeidet, som lå til grunn for fastsettelsen av de økonomiske rammene for 2020, er noe av det som i stor grad har måttet stå på vent.

Rådmannen er stolt over måten alle deler av kommuneorganisasjonen har håndtert denne krevende situasjonen. Det er mange som har strukket seg svært langt for å sikre innbyggerne så gode tjenester som mulig, gitt forutsetningene.

Sum skatt og rammetilskudd ligger per utgangen av andre tertial an til å bli ca. 8,45 millioner kroner høyere enn opprinnelig budsjettert. Det skyldes kompensasjon for konsekvensen av koronaepidemien. Hvor stor kompensasjonen for 2020 endelig blir, er ikke avklart. Isolert sett ligger det an til en svikt i skatteinntekter på ca. 3 millioner kroner. Dette forutsettes imidlertid kompensert gjennom inntektsutjevningen i rammetilskuddet.

Svikt i avkastning på langsiktige plasseringer er beregnet til ca. 1 millioner kroner, også som følge av virusutbruddet. I tillegg kommer nødvendig fondsavsetning på kr 450 000 som ikke var med i opprinnelig budsjett.

Normalt gjennomføres de sentrale lønnsforhandlingene i kommunesektoren på våren, og tillegg gis med virkning fra 1. mai. På grunn av den spesielle situasjonen vi er inne i, ble partene i mars enige om å utsette forhandlingene til høsten. 16. september ble det oppnådd enighet mellom LO, YS og Unio på den ene siden, og KS på den andre, om et anbefalt forslag. Akademikerne forkastet KS' siste tilbud, og oppgjøret går her til mekling. Rammen for det anbefalte forslaget gir en årslønnsvekst fra 2019 til 2020 på 1,7 %. Den vesentligste delen av årslønnsveksten utgjøres av det såkalte overhenget fra 2019 og beregnet lønnsglidning gjennom året. Lønnstillegget, som i år gis med virkning fra 1. september, blir derfor på 0,3 % i gjennomsnitt. Siden resultatet forelå så sent, har det ikke vært kapasitet til å beregne konsekvensene for Søndre Land kommune i 2020, men det er på det rene at tilleggene er lavere enn det som lå til grunn da budsjettet ble vedtatt. En relativt liten gruppe ansatte, samt alle ledere, omfattes ikke av det sentrale oppgjøret, men får tilleggene sine fastsatt gjennom lokale forhandlinger. Disse forhandlingene skal være gjennomført innen 15. oktober. Det er i det sentrale oppgjøret lagt til grunn at lønnsutviklingene for disse gruppene også må følge de samme økonomiske rammene som i det sentrale oppgjøret.

Pensjonsutgiftene varierer mye fra år til år. Årets moderate lønnsoppgjør virker positivt i så måte. I motsatt retning trekker at det såkalte premieavviket som ligger an til å bli negativt for 2020. Alle forhold tatt i betraktning, er vurderingen per utgangen av andre tertial at netto utgifter til lønnsoppgjør og pensjon i sum blir om lag som budsjettert.

1.2 Jobbnærvær

Til tross for koronaepidemien, var nærværet i første halvår 2020 (92,1 %) høyere enn i tilsvarende periode i 2019 (91,5 %). Det er rådmannen svært fornøyd med.

1.3 Årsprognose økonomi

Budsjettet med avvik for andre tertial er kommentert under de enkelte kommunalområdene. Årsprognosen for ordinær drift viser et avvik på 11,75 millioner kroner. Det alt vesentligste av avviket følger som direkte konsekvens av virusutbruddet.

Totalprognosen viser et merforbruk på totalt 4,75 millioner kroner, korrigert for anslag for skatt, rammetilskudd, renter og finans.

Kommunelovens § 14-5, 3. ledd lyder som følger:

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet

Rådmannen ber om forståelse for at det ikke foreslås endringer i budsjettet for 2020. Med dagens ekstraordinære situasjon er usikkerheten så stor at endringsbehovet er svært vanskelig å anslå. Eventuelle økninger i budsjettrammer vil også måtte finansieres. I den sammenheng har det fra regjeringshold kommet ulike signaler om hvorvidt kommunene vil bli kompensert for merutgiftene som følge av koronaepidemien. Sannsynligvis vil det ikke bli avklart om, og eventuelt hvor mye, kommunene vil bli kompensert før i den såkalte nysalderingen. Den vil foreligge i november.

1.4 Handlingsrom

Søndre Land kommune har solid økonomi. Det kommer godt med nå.

Rådmannen har tidligere vært tydelig på at en tradisjonell tilnærming med innsparing og budsjettkutt neppe vil være tilstrekkelig til å møte kommunens økonomiske utfordringer. Konsekvensene av virusutbruddet har økt utfordringene ytterligere, og behovet for innovasjon enda større.

2. Status rammebetingelser og organisasjon

2.1 Rammebetingelser

Demografi

	1. halvår 2020	2019	2018
Folketallet	5570	5 617	5 623
Fødselsoverskudd/underskudd	*-25*	*1*	*-17*
Nettoinnflytting inkludert innvandring	*-22*	*- 28*	*-5*
Folketilvekst	-47	- 6	-27

1. juli var det 5570 innbyggere i Søndre Land. Folketallet er redusert med 47 innbyggere første halvår.

Økonomi

	Regnskap pr 2. tertial 2020	Periode-budsjett pr 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 – avvik	Regnskap 2.tertial 2019
BARNEHAGE	30 197 341	32 129 025	-1 931 683	68 517 000	2,5 mill	39 952 417
SKOLE	46 001 019	41 878 622	4 122 397	61 986 000	1,1 mill	44 591 725
MESTRING OG VELFERD	114 692 232	107 463 991	7 228 241	168 017 000	7,3 mill	111 420 174
LOKALSAMFUNN	21 367 528	24 686 673	-3 319 145	35 949 000	-1,15 mill	24 227 154
FELLES	3 715 498	2 800 000	915 498	11 550 000	Balanse	3 202 863
STAB OG STØTTE	18 032 960	17 259 794	773 166	26 740 000	1,35 mill	15 938 049
UTVIKLING	4 804 410	7 656 714	-2 852 305	10 408 000	Balanse	2 985 537
RÅDMANNS-GRUPPE	4 183 265	4 059 824	123 441	5 912 000	0,65 mill	4 656 172
POLITISK LEDELSE	2 698 304	2 804 644	-106 340	4 500 000	Balanse	2 830 489
SUM ORDINÆR DRIFT	245 692 556	240 739 287	4 953 269	393 579 000	11,75 mill	249 804 580
SKATTER OG RAMMETILSKUDD	-280 406 628	-269 804 867	-10 601 761	-412 300 000	-8,45 mill	-264 266 217
RENTER OG FINANS	2 514 305	1 614 000	900 305	18 721 000	1,45 mill	14 947 053
SUM TOTALT	-32 199 767	-27 451 580	-4 748 187	0	4,75 mill	485 416

Prognosen per 31. august viser et forventet merforbruk i 2020 på ca. 11,75 mill. kr innenfor ordinær drift. De største avvikene mellom budsjett og prognose for 2020 er som følger:

- *Barnehage*
  Det forventede merforbruket skyldes i stor grad Korona-utbruddet, i form av tapte inntekter (foreldrebetaling) og smittevernstiltak.

- *Skole*
  Merforbruket skyldes i det alt vesentlige merutgifter i forbindelse med Korona.

- *Mestring og velferd*
  Det forventes gjennomgående merforbruk for de fleste avdelinger, med et samlet avvik på 7,3 mill. Avvikene er i stor grad relatert til Koronautbruddet, anslagsvis 5,5 mill.

- *Stab og støtte*
  Av forventet merforbruk på 1,35 mill skyldes 0,5 mill utsettelse av statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen, mens det resterende er generelt merforbruk som krever tiltak.

- *Skatter og rammetilskudd*
  Det forventes en svikt i skatteinngang på ca. 3 mill, som imidlertid forventes kompensert gjennom inntektsutjevningen i rammetilskuddet. Øvrig økning i rammetilskuddet skyldes i det alt vesentlige tilskudd som gjelder Korona.

- *Renter og finans*
  Avviket på 1,45 mill. skyldes forventet svikt i avkastning på langsiktige plasseringer på 1 mill. I tillegg er det en avsetning til fond som ikke var budsjettert.

For mer utfyllende informasjon om økonomi henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

Finans - langsiktige plasseringer

I kommunens økonomi- og finansreglement er det definert rammer for langsiktige plasseringer. Disse er som følger:

	Maksimal	Minimal	Normal
- Bankinnskudd/pengemarkedsfond	85 %	15 %	20 %
- Obligasjoner – lav kredittrisiko	75 %	20 %	40 %
- Obligasjoner – høyrente	15 %	0 %	10 %
Sum rentebærende midler	**100 %**	**55 %**	**70 %**
- Garanterte produkter	20 %	0 %	0 %
- Eiendom	10 %	0 %	0 %
- Alternative investeringsprod./hedgefond	10 %	0 %	0 %
Sum eiendom/alt. investeringsprod.	**20 %**	**0 %**	**10 %**
- Norske aksjefond	10 %	0 %	8 %
- Utenlandske aksjefond	20 %	0 %	12 %
Sum aksjefond	**25 %**	**0 %**	**20 %**

Tabellen under viser markedsverdi og avkastning av plasseringene pr. 31.08.2020, fordelt på de forskjellige aktivaklasser.

Aktivaklasse	Markedsverdi	Resultat hiå. kr
Bankinnskudd	14,912,454	229,138
Pengemarked	23,574,614	271,944
Obligasjoner	168,640,358	4,290,162
- herav høyrenteobl.	30,184,370	-185,836
Sum rentebærende midler	**207,127,426**	**4,791,243**
Eiendom / alt. investeringer	**10,000,000**	**280,000**
Utenlandske aksjefond	28,565,242	2,027,609
Norske aksjefond	23,130,774	-82,929
Sum aksjefond	**51,696,016**	**1,944,680**
Sum eks. eiendom	**258,823,442**	**6,735,923**
Totalt	**268,823,442**	**7,015,923**

Avkastningen av kommunens langsiktige plasseringer ved utgangen av 2. tertial var 7,0 mill. Sett på bakgrunn av koronasituasjonen, som har påvirket finansmarkedene i stor grad, må dette betraktes som et godt resultat. Pr. 31. mars var det en negativ avkastning (tap) på 17,0 mill. Dette betyr at markedene har hentet seg godt inn. Det hefter imidlertid en stor usikkerhet med tanke på utviklingen resten av året, men i prognosen for året er avkastningen på 7,0 mill. lagt inn.

Tabellen under viser andelen av de forskjellige aktivaklassene, målt opp mot hva som er definert i kommunens økonomi- og finansreglement.

	Søndre Land p.t.	Normal	Rammer ($ 11.8.2)	Ramme-overholdelse
Bankinnskudd/pengemarked	14.3 %	20 %	15% - 85%	√
Obligasjoner - investment grade	51.5 %	40 %	20% - 75%	√
Obligasjoner - høyrente	11.2 %	10 %	0% - 15%	√
Sum rentebærende midler	**77.0 %**	**70 %**	**55% - 100%**	√
Eiendom / alt. investeringer	**3.7 %**	**10 %**	**0%-20%**	√
Utenlandske aksjefond	10.6 %	12 %	Max 20%	√
Norske aksjefond	8.6 %	8 %	Max 10%	√
Sum aksjefond	**19.2 %**	**20 %**	**Max 25%**	√
Sum eiend./alt.invest./aksjefond	**23.0 %**	**30 %**		√

Som tabellen viser, er de fleste aktivaklasser godt innenfor kravene i reglementet, med unntak av klassen *Bankinnskudd/pengemarked.* Det er imidlertid gjort tiltak i september for å komme i balanse i forhold til kravene i Finansreglementet.

Lånegjeld

Lånegjeld fordelt på långiver:

Kommunalbanken	408 230 340
KLP Kommunekreditt	219 208 336
Nordea (sertifikatlån)	65 000 000
Husbanken	43 057 726
Totalt	735 496 402

	Fastrente:	*Betingelser:*	*Utløpsdato:*
Kommunalbanken	25 500 000	2,36 %	01.02.2026
Kommunalbanken	100 000 000	1,91 %	01.03.2021
Kommunalbanken	147 500 000	2,41%	17.01.2030
KLP Kommunekreditt	52 000 000	2,09 %	17.06.2024
KLP Kommunekreditt	48 333 334	2,09 %	17.06.2024
KLP Kommunekreditt	6 536 669	2,16 %	09.12.2021
KLP Kommunekreditt	50 838 333	2,48 %	15.11.2024
KLP Kommunekreditt	50 000 000	0,70 %	24.08.2021
Totalt fastrente	**480 708 336**		
	Swapper (rentebytteavtaler):		
Kommunalbanken	6 750 000	2,21 %	31.12.2024
Kommunalbanken	7 500 000	3,75 %	30.09.2020
Kommunalbanken	6 765 000	2,72 %	28.06.2024
Totalt swap	**21 015 000**		
Totalt rentesikret	**501 723 336**		
Refinansieringsrisiko (sertifikatlån):			
Nordea	19 500 000		
Nordea	23 000 000		
Nordea	22 500 000		
Totalt	**65 000 000**		

Kommunen har hatt en stor økning i lånegjeld de siste årene, grunnet store investeringer. Rentenivået har vært relativt lavt i denne perioden, og en stor del av lånene er tatt opp med fastrente. Samlet sett er 68 % av kommunens lån nå sikret med fastrente, men noen rentesikringer løper ut ganske raskt, og det må tas stilling til om lånene skal sikres videre utover.

2.2 Organisasjon

Nærvær pr kommunalområde og totalt i prosent

	1. halvår 2020	1. halvår 2019	1. halvår 2018
BARNEHAGE	88,7	90,3 %	89,5 %
SKOLE	90,6		
HELSE, OMSORG OG VELFERD:	89,4	91,3 %	89,3 %
LOKALSAMFUNN	93,8	93,9 %	91,5 %
STAB OG STØTTE	88,4		
UTVIKLING	7,4	93,6 %	99,1 %
RÅDMANNSGRUPPE	100,0		
TOTALT 1. halvår:	**92,1**	**91,5 %**	**89,9 %**

Det har i 2020 vært en endring i den administrative strukturen, som gjør at det ikke er sammenligningstall mot 2019 for kommunalområdene. Det er derfor kun sammenligningstall for totalen. Totalen viser en gledelig økning i nærværet sammenlignet med samme periode i 2019, til tross for høyere fravær en periode på grunn av Korona-situasjonen.
For mer utfyllende informasjon om jobbnærvær henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

3. Status ledelse og felles

3.1 Mål og satsningsområder

Som tilfellet har vært for resten av samfunnet, har den kommunale aktiviteten inneværende år vært preget av koronapandemien. Selv om det utover i 2. tertial har vært lagt vekt på å vende tilbake til mest mulig normal drift, legges det fremdeles ned betydelige ressurser i håndteringen av situasjonen. I tillegg til belastningen på ansatte, har dette også økonomiske konsekvenser. I denne situasjonen har det ikke vært mulig å gjennomføre alle planlagte satsinger og aktiviteter som forutsatt. Siden det er usikkert hvor lang tid det vil gå før pandemien er over, vil vi antakelig en god stund framover måtte leve med at forutsetninger endres på kort varsel.

Status for noen planlagte sektorovergripende satsningsområder og aktiviteter etter 2. tertial er:

- Etter at flere aktiviteter i *Folkehelse Søndre Land 2025* ble stilt i bero i starten av koronapandemien, går de fleste nå som forutsatt. I og med ny administrativ organisering (se nedenfor) er store deler av aktiviteten i prosjektet forutsatt overført til drift.

- I *Søndre Land i møte med framtida* ble ny administrativ organisering innført 1. mars, men planlagt lederutvikling og innføring av nettverk har blitt forsinket. Nettverket for tidlig innsats og forebygging startet imidlertid opp i 2. tertial, og nettverket for mestring er under etablering. Planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i kommunestyret 15. juni, og det arbeides nå med den videre framdriftsplanen og opplegget for medvirkning. Arbeidet med å tilpasse den økonomiske driften til de økonomiske rammene ble forsinket i forhold til den opprinnelige framdriftsplanen. Dette må nå ses i sammenheng med det pågående arbeidet med budsjett og økonomiplan.

- Innenfor boattraktivitet har det blitt arbeidet med flere prosjekter. Spesielt fremheves arbeidet med utvikling av Klinikkområdet. Den nye barnehagen åpnet i 2. tertial, og grunneier har inngått avtale med utbygger av boliger. I løpet av 2. tertial har også nødvendig infrastruktur for videre utvikling kommet på plass. Videre pågår arbeid med boligområdet på Klinkenbergtoppen og utvikling av Hov sentrum.

- Arbeidet med digitalisering, særlig tilrettelegging for mer bruk av hjemmekontor og gjennomføring av videomøter, skjøt fart etter utbruddet av koronapandemien. Dette har vært fulgt opp i 2. tertial.

- Arbeidet med Hovlitunet har pågått som planlagt i 2. tertial og har ikke i vesentlig grad vært påvirket av koronapandemien.

- I 2. tertial er det arbeidet med å oppfølging av anbudsprosess bredbåndsutbygging basert på tilsagn om tilskuddsmidler i 2018 og gjennomført anbudsprosess for tilskuddsmidler 2019. Det fremmes egen sak der kommunestyret inviteres til å ta stilling til teknisk løsning for bredbåndsutbygging i Søndre Land.

- Søndre Land kommune har i 2. tertial mottatt to tilsagn om midler fra tilskuddsordningen «Klimasats – støtte til klimasatsing i kommunene». Kr 180 000 er mottatt til ladepunkter for tjenestebiler. Til økt klima- og miljøhensyn i Søndre Land er mottatt 1 million kroner. Disse midlene er forutsatt benyttet til utarbeidelse av strategisk plattform for omstilling til lavutslippssamfunnet, innleie av kompetanse på klimaløsninger i arealplanlegging og øvrige planer, samfunnsdugnad for omstilling til lavutslippssamfunnet og opplæring i klimaarbeid for kommunestyrerepresentanter.

3.2 Økonomi og nærvær

Økonomi

FELLES	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 - avvik	2.tertial 2019
Totalt felles	3 715 498	2 800 000	915 498	11 550 000	Balanse	3 202 863

Fellesutgifter er et område hvor ulike felleskostnader for Søndre Land kommune blir utgiftsført.

Det sentrale lønnsoppgjøret ble først avklart i september (etter utgangen av andre tertial), mot normalt før sommerferien. I likhet med i øvrige sektorer, ble det et svært moderat oppgjør for kommunal sektor. Lønnstillegget, som i år gis med virkning fra 1. september, ble på 0,3 % i gjennomsnitt. En relativt liten gruppe ansatte, samt alle ledere, omfattes ikke av det sentrale oppgjøret, men får tilleggene sine fastsatt gjennom lokale forhandlinger. Disse forhandlingene skal være gjennomført innen 15. oktober. Det er i det sentrale oppgjøret lagt til grunn at lønnsutviklingene for disse gruppene også må følge de samme økonomiske rammene som i det sentrale oppgjøret. I det vedtatte budsjettet er det avsatt 6 millioner kroner til dekning av årets lønnsoppgjør. Uten at effekten av lønnsoppgjøret er beregnet konkret, er det på det rene at utgiftene vil bli vesentlig lavere enn det som er avsatt.

Utfra mottatt oppgave fra KLP, må det legges til grunn at premieavviket for pensjon blir negativt i 2020.

Alle forhold tatt i betraktning, er vurderingen at fellesutgiftene i 2020 netto vil bli om lag som budsjettert.

STAB OG STØTTE	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 – avvik	2.tertial 2019
Totalt stab og støtte	18 032 960	17 259 794	773 166	26 740 000	1,35 mill	15 938 049

Stab og støtte består av tidligere avdelingene Økonomi, Fellestjenester samt Lønn og personal. I 2019 hadde disse avdelingene et merforbruk på ca 0,8 mill. I forbindelse med styrking av driftsrammene i 2020 ble det ikke valgt å styrke driftsrammene til Stab og støtte, noe som betyr at det må utarbeides tiltak for å oppnå balanse mellom utgifter og inntekter i arbeidet med å lage en omstillingsplan for organisasjonen. Grunnet koronapandemien er dette arbeidet noe forsinket. Koronapandemien har også medført økte utgifter spesielt innen IKT området grunnet at vi har tilrettelagt for mer bruk av hjemmekontor (mer innkjøp av bærbare PC'er inkludert lisenser enn planlagt) og teamsmøter.

Basert på disse forhold er merforbruket i ordinær drift på 0,8 mill. i 2020. I tillegg er statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen utsatt. Kommunen har mottatt 0,54 mill. i økt rammetilskudd for kompensasjon for denne utsettelsen, men det er ikke valgt å øke driftsrammen til avdeling for Stab og støtte tilsvarende. Totalt forventes det dermed et merforbruk i 2020 på 1, 35 mill.

UTVIKLING	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 – avvik	2.tertial 2019
Tjenesteutv, digitalisering og kommunikasjon	1 369 610	1 113 602	256 008	1 743 220		1 026 572
Samfunnsutv, næringsutv. og helsevern	3 434 800	6 543 113	-3 108 313	8 659 780		1 958 965
Totalt utvikling	**4 804 410**	**7 656 714**	**-2 852 305**	**10 408 000**	**Balanse**	**2 985 537**

Innenfor området Tjenesteutvikling har Fylkesmannen gitt tilsagn om kr 500 000 i skjønnsmidler til Folkehelse Søndre Land 2025. Også mulighet for noe innsparing i lønnsmidler. Styrer mot balanse.

I forbindelse med at budsjettet totalt ble styrket med vel 16,5 millioner kroner i kommunestyrets møte 15. juni, ble området samfunnsutvikling tilført 1 million kroner. Etter denne styrkingen, styres det mot balanse.

RÅDMANNS-GRUPPE	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 - avvik	2.tertial 2019
Totalt rådmannsgruppe	**4 183 265**	**4 059 824**	**123 441**	**5 912 000**	**0,65 mill**	**4 656 172**

Lønnsutgifter er vesentlig høyere enn budsjettert i årets første måneder. Årsakene var etterbetaling fra tidligere år og for lavt budsjett i forhold til faktiske utgifter. Det er ikke realistisk å hente inn merforbruket i løpet av året og det forventes et merforbruk på kr 650 000 i 2020.

POLITISK LEDELSE	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 - avvik	2.tertial 2019
Totalt politisk ledelse	2 698 304	2 804 644	-106 340	4 500 000	Balanse	2 830 489

Utgifter til møtegodtgjørelser og refusjoner av tapt arbeidsfortjeneste føres per halvår. Det gjør at prognosene for året er usikre og vil avhenge av møteaktiviteten fram mot nyttår. Utgangspunktet er at det bør være mulig å oppnå balanse i forhold til budsjett.

Nærvær i prosent

Avdeling	Mål 2020	1. halvår 2020	1. halvår 2019	1. halvår 2018
Stab og støtte	95%	91,1	89,9	87,3
Utvikling		97,4	-	-
Rådmannsgruppa		100,0	93,6	99,1
Totalt		**92,1**	**-**	**-**

Ny administrativ organisering gjør at det ikke er umiddelbart enkelt å sammenligne nærværet 1. halvår 2020 med samme periode tidligere år. Med dette forbeholdet, og hensyn tatt til fravær som følge av koronaepidemien, er rådmannen godt fornøyd med nærværet så langt i år.

3.3 Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall inn-vilget	Antall avslått	Kommentar
Startlån og tilskudd	35	6	29	
Næringstilskudd*	6	2	3	+1 under behandling. *Dette gjelder kun generelle næringer, ikke landbruk eller skogbruk som ligger under arealforvaltning.

4. Status barnehage

4.1 Mål og satsningsområder

Kommunalområdet barnehage har mål om å gi tjenester av god kvalitet etter gjeldende lover, rutiner og retningslinjer. Tidlig innsats i samarbeid med barn og foreldre er styrende for arbeidet i alle avdelinger. Kompetanseheving skal være en kontinuerlig prosess og de ansattes relasjonskompetanse blir spesielt vektlagt jf. COS-satsningen.

Satningsområder

- Arbeide for å tilpasse aktiviteten til driftsrammene. Åpning av nye Hov barnehage, og avvikling av midlertidige utvidelser, skal bidra til en mer effektiv drift av tjenesten.
- COS utviklingsarbeid i barnehage, fellestjenester og helsesykepleiertjenesten.
- Helsesykepleiertjenesten har i denne perioden innehatt en viktig funkjsjon innenfor smitteoppsporing, og merarbeid ang dette preget første del av 2. kvartal. Smitteoppsporingsarbeidet er nå fordelt på tvers av kommunalområdene med hovedvekt av ansatte innenfor stab og støtte. Hovedansvaret ligger fortsatt innenfor kommunalområde barnehage, og det forventes merarbeid.
- Nettverk for tidlig innsats og forebygging startet sitt arbeid våren 2020 . Et konkret resultat er etablering av «tverrfaglig team» for å sikre en mer systematisk jobbing med den tidlige innsatsen, slik at barn og unge får rett hjelp til rett tid. «Tverrfaglig team» blir et lavterskeltilbud for foreldre, barn, ansatte i skole, barnehage og helsestasjon m.m. Teamets faste fagpersoner kommer fra psykisk helse, helsesykepleiertjenesten, flyktningetjenesten, PP-tjensten, barnevernet, skole og barnehage.

Barnehagetjenesten

Kommunen som barnehagemyndighet skal sikre et helhetlig barnehagetilbud av god kvalitet i tråd med nasjonale føringer som er tilpasset lokale behov. Barnehagetjenesten skal bidra til den gode starten som fremmer barns trivsel, lek og læring. En barnehage med god kvalitet krever kompetente ledere og faglig reflekterte voksne.

Barnehagens overordnede mål er styrende for vårt arbeid med å styrke personalets relasjonskompetanse gjennom det barnehagebaserte utviklingsprogrammet COS/ trygghetssirkelen. Barnehagene i Søndre Land har som mål å sikre størst mulig grad av trygg tilknytning for det enkelte barnehagebarn. Deltakelse i Læringsmiljøprosjektet sammen med skolene i regi av Utdanningsdirektoratet startet opp i august, og sees i sammenheng med pågående COS arbeid. Prosjektes mål er å sikre gode og trygge barnehage- og skolemiljø uten mobbing og andre krenkelser.

Helsesykepleiertjenesten

Helsestasjonen og skolehelsetjenesten ble fra 01.03.20 en del av kommunalområdet barnehage. Tverrfaglighet og samarbeid mellom ulike instanser er en viktig forutsetning for å kunne gi god og tidlig innsats til barna med sine familier. Helsesykepleiertjenesten har en sentral plass i

utviklingsprogrammet COS, og som en del av nettverksarbeidet for tidlig innsats og forebygging, skal det nå etableres faste samarbeidsarenaer mellom barnehage og helsesykepleiertjenesten. Helsestasjonen har i tillegg startet sitt kompetanseprogram for å få sertifisering som ammekyndig helsestasjon. Helsesykepleiertjenesten har også samarbeider med fysio/ergo/friskliv i et felles prosjekt som omhandler forebygging av fedme blant barn og unge.

Fellestjenester

Spesielpedagogiske tjenester for barnehage og logopedtjenesten ligger innunder kommunalområde barnehage og er sentrale i forhold til den tidlige innsatsen. Veiledning og kursing av personalet er en prioritert oppgave da statlige og faglige føringer understreker viktigheten av å bringe kompetansen nærmere barna. Spesialpedagogiske tjenester for barnehage og hjemmeveileder innen helsestasjonen har en sentral rolle innenfor utviklingsarbeidet «COS barnehage» og tilbudet om COS P-kurs for foreldre i kommunen.

Barnevern og tilfynsførerordning

Nøkkeltall tjenesteproduksjon:

Nøkkeltall for tjenesteproduksjonen er basert på et utvalg av indikatorer hentet fra fagsystemet Visma Familia.

Antall meldinger i perioden	25
Herav over frist	0
Herav henlagt	9
Andel henlagt	36 %
Antall aktive undersøkelser i perioden	23
Herav over frist	6
Antall barn med hjelpetiltak i perioden	29
Antall hjelpetiltak som har vært aktive i perioden	146
Antall barn med omsorgstiltak ved periodeslutt	14
Antall omsorgstiltak som har vært aktive i perioden	59
Antall barn som mangler tiltaksplan ved periodeslutt	10
Andel barn som mangler tiltaksplan på rapporteringstidspunktet	34 %
Antall barn som mangler omsorgsplan ved periodeslutt	0
Andel barn som mangler omsorgsplan på rapporteringstidspunktet	0 %

Tjenesten har også i 2. tertial 2020 et styrt avvik ved at noen barn mangler tiltaksplaner. Tjenesten har nå alle stillinger besatt. Den pressede bemanningssituasjonen skyldes høyt sykefravær.

Det er en liten nedgang i antall meldinger fra 1. tertial til 2. tertial 2020. Det er også en liten nedgang i antall undersøkelser. Sammenlignet mot 1. tertial noen færre hjelpetiltak på rapporteringstidspunktet, men det er liten nedgang i antall barn på tiltak i samme periode. Dette skyldes at hvert barn har færre samtidige tiltak.

Det er ingen store endringer i tallene bak de forskjellige måleindikatorene mellom tertialene. Svingningene er naturlige variasjoner gjennom året.

Covid-19 tiltak er fortsatt gjeldende i tjenesten. Barnevern er en beredskapsorganisasjon og må rigge tjenesten slik at den alltid kan ivareta forsvarlig saksbehandling og forsvarlig drift selv om det kommer Corona smitte på kontoret. Tjenesten har derfor satt opp en turnus for ansatte der noen alltid er på hjemmekontor og noen er på kontoret. Det betyr at hvis det kommer smitte på kontoret, og de som er på jobb på det tidspunktet kommer i karantene, kan de gå i karantene uten at det på kort sikt påvirker forsvarlig drift da man har personer på hjemmekontor som ivaretar driften i karanteneperioden.

Økonomi

Basert på drift per 2. tertial 2020 ligger Søndre Lands andel av Gjøvik og Land barneverntjeneste an til et merforbruk på ca 500.000,- i årsprognose sammenlignet med regnskap 2019. Dette er uendret fra 1. tertial. Det estimerte merforbruket skyldes en kombinasjon av innleie av saksbehandlervikarer pga sykefravær og større utgifter til besøkshjem i 2020 mot regnskapet i 2019. Dette skyldes høyere lønnssatser ihht KS særavtale for besøkshjem/avlastere etter en dom i Høyesterett. Til tross for merforbruk sammenlignet med regnskap 2019, legges det til grunn at tjenesten styrer mot balanse i forhold til budsjett 2020.

Av natur er det knyttet noe økonomisk usikkerhet til tiltakssiden av barnevernsarbeidet. Dette fordi noen saker ila året kan utvikle seg i retninger som ikke kan forutsies basert på historisk kunnskap om saken.

Gjøvik og Land barneverntjeneste deltar i de vanlige kommunale økonomiprosessene på lik linje med andre tjenester i kommunen. Alle tre deltakerkommuner har en stram driftsøkonomi, og det vil ila høsten også i Gjøvik og Land barneverntjeneste være prosesser der man gjennomgår driften for å tilpasse forsvarlig drift til de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer. Høsten vil bli krevende med at rammene er stramme og det må gjøres tilpasninger i driften.

Sykefravær

Sykefraværsstatistikk for Gjøvik og Land barnevern følger Gjøvik kommunes fraværsregistrering og rapporteringsrutiner. Sykefravær presenteres per kvartal og representerer derfor ikke hele tertialet.

Gjøvik og Land barnevern har siden oppstarten hatt et høyt sykefravær. Dette er en vedvarende trend, også i 1. kv. 2020.

Samlet fravær barnevern 2.kv. 2020: 8,5%, dette er en nedgang fra 1. kvartal.

Sykefraværet domineres fortsatt av langtidsfravær. Det er variasjoner mellom avdelinger, og avdelingene med høyt fravær arbeider aktivt med å få ned fraværet. Gjøvik kommunes HR avdeling er aktiv inne sammen med avd. leder i de avd. med høyest fravær.

I tillegg har tjenesten også 5 svangerskapspermisjoner på rapporteringstidspunktet.

Utfordringer i drift

Gjøvik og Land barneverntjeneste etablerte ved oppstart et tre-årig prosjekt for å arbeide med å etablere én kultur i den nye felles tjenesten. Bakgrunnen for dette var en ros-analyse utarbeidet i forkant av etableringen som pekte på faren ved at man ikke evnet å etablere en felles kultur slik at de gamle kulturene fra Gjøvik og Land kunne leve side om side.

Det har siden oppstarten vært lagt ned mye ressurser i å sørge for daglig forsvarlig drift, etablere et høyt faglig nivå, etablere felles interne rutiner og etablere felles kultur. Etableringen av Gjøvik og Land barneverntjeneste, og det barnevernfaglige arbeidet i tjenesten, har hatt høyest prioritet i denne fasen.

Tjenesten har etter ferien 2019 endret noe fokus i det treårige prosjektet med å bygge felles kultur, fra å ha hatt fokus på intern kultur, til å fokusere mer på tverrfaglig samarbeid og barnevernfaglig dokumentasjon i sakene. Det fordi første driftsår har avdekket kulturforskjeller i hva som dokumenteres og hvordan det dokumenteres. Dette prosjektet har i Covid-19 perioden vært satt på vent.

Gjøvik og Land barneverntjeneste har i perioder utfordringer med å ivareta forsvarlig drift pga det høye sykefraværet. Sykefravær kompenseres delvis med innleid saksbehandlervikar, men dette har også en økonomisk konsekvens.

Prosjekter

1. Etablering av felles kultur
    a. Fokus på tverrfaglig samarbeid og barnevernfaglig dokumentasjon.
2. Rutineprosjekt
3. Forberedelse av prosess rundt permanente lokaler til barneverntjenesten
4. Etablere gode tverrfaglige rutiner i tre kommuner.
5. Veiledningsprosjekt i regi av Bufdir

Alle prosjekter ovenfor er store og omfattende hver for seg, og ideelt burde de ikke ha vært kjørt parallelt. I og med tjenesten er nylig sammenslått, måtte prosjektene gjennomføres parallelt for å komme over i normaldrift raskest mulig. Skulle prosjektene vært kjørt etter hverandre, ville tidsbruken ikke kunne forsvares med tanke på å rigge en fremtidsrettet og forsvarlig driftsorganisasjon. Prosjektstyringen og driften av prosjektene har vært krevende da man samtidig har ivaretatt daglig drift.

Kommende prosjekter

1. Etablering av permanente lokaler for tjenesten
2. Forberedelse av barnevernreform og ny barnevernlov

4.2 Økonomi og nærvær

Økonomi

Avdeling	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 - avvik	2.tertial 2019
Vestsida bhg	1 142 788	1 336 861	-194 073	2 100 000	balanse	1 266 458
Hov bhg	3 722 817	4 029 074	-306 257	4 069 068	-0,3 mill	4 066 811
Grettegutua bhg	6 950 007	5 733 373	1 216 635	8 850 000	2,2 mill	6 386 641
Svingen bhg	5 868 587	6 044 446	-175 859	8 690 000	1,6 mill	6 971 824
Trevatn bhg	1 307 683	1 316 603	-8 921	2 040 000	0,15 mill	1 710 973
Fluberg bhg	2 108 701	2 040 000	68 701	2 040 000	0,68 mill	2 303 460
Nye Hov bhg	588 235	835 000	-246 765	4 200 000	1,15 mill	-
Barnevern og tilsynsførerordn.	72 430	81 776	-9 346	21 629 752	balanse	8 853 892
Fellestjenester	6 539 907	7 966 204	-1 426 298	10 304 834	-2,05 mill	6 069 671
Helsesykepleiertj.	1 896 186	2 745 687	-849 501	4 593 346	-0.3 mill	2 322 688
Totalt	**30 197 341**	**32 129 025**	**-1 931 683**	**68 517 000**	**2,5 mill**	**39 952 417**

Område barnehage ligger an til et merforbruket utover budsjett på ca kr 2,5 millioner. Det forventede merforbruket er i hovedsak knyttet til koronapandemien. Stengte barnehager (12.03.20 – 21.04.20) medførte tap av foreldrebetaling i størrelsesorden 750 000. Forbruksmateriell til desifisering utgjør også en del av merforbruket i størrelsesorden 150 000. Vikarinnleie utgjør et forventet merforbruk på ca 3,8 mill. Den ekstraordinære barnehagedriften, jf. Regjeringens veileder om smittevern i barnehage, utløser behovet for ektraordinære vikarinnleie, og fratar barnehagene muligheten til å benytte fleksible løsninger i den daglige driften. Innsparing er foretatt på enkelte poster. Prognosen tilsier dermed et samlet merforbruk for kommunalområdet på ca 2,5 mill.

Nærvær i prosent

Avdeling	Mål 2020	1. halvår 2020	1. halvår 2019	1. halvår 2018
Vestsida bhg	92,5	80,8	93,4	97,3
Hov bhg	92,5	91,4	92,2	86,0
Grettegutua bhg	92,5	86,2	94,0	85,7
Svingen bhg	92,5	92,7	85,9	86,8
Trevatn bhg	92,5	94,9	86,5	88,2
Fluberg bhg	92,5	85,1	74,9	-
Nye Hov bhg		-	-	-
Fellestjenester bhg (spes.ped.tj)	92,5	98,8	-	-
Helsesykepleiertj.	92,5	86,7	-	-
Totalt	**92,5**	**88,7**	**87,8**	**88,8**

Målet om nærvær på 92,5 % ble ikke nådd i andre kvartal. Flere av avdelingene har fortsatt utfordringer med høyt sykefravær. Svingen og Trevatn peker derimot i positiv retning. Noen avdelinger viser en økning i fraværet i forhold til gode resultater forrige kvartal. Noe av dette kan knyttes til koronasituasjonen som har ført til at fleksible løsninger som forhindrer innleie av vikar ikke har vært mulig pga barnehagens fastsatte organisering, jf. veileder for smittevern. Avdelingene jobber systematisk med å øke nærværet gjennom NED-prosjektet. Bred satsning på kompetanseheving innenfor COS er også et målrettet nærværstiltak.

4.3 Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Spesialpedagogisk hjelp barnehagene	6	6	0	Barnehagelovens § 19 a
Styrket barnehagetilbud	2	2	0	Barnehagelovens § 19 g

5. Status skole

5.1 Mål og satsningsområder

Grunnskolen

I kommuneplanens samfunnsdel er det følgende mål for kommunalområde oppvekst

1. **Etablere et helhetlig kvalitetssystem for skole og barnehage**
   Arbeidet med kvalitetssystemet pågår dels som en del av det overordnete arbeidet med å innføre et elektronisk kvalitetssystem for kommunen som helhet, og dels i en prosess med å utvikle egne kvalitetsdokumenter for skole og barnehage

2. **Elevenes skoleresultater og elevenes opplevelse av læringsmiljøet ligger minst på landsgjennomsnittet.**
   Resultatene på nasjonale prøver på 5. og 8. trinn lå i 2019 litt i underkant av landsgjennomsnittet. Eksamensresultatene for avgangselevene våren 2019 lå omkring landsgjennomsnittet i kjernefagene (norsk, matematikk og engelsk), mens standpunktkarakterene lå litt under. Skolebidragsindikatoren (en indikator på hvor mye den enkelte barne- og ungdomsskole bidrar til det elevene lærer) for 2018-2019 viser score over forventet nivå (landsgjennomsnitt) for 5.7.-trinn og 8.-10.-trinn, men noe under forventet nivå for 1.-.4.-trinn.

3. **Redusere andelen elever som scorer under kritiske grense på kartleggingsprøver og ligger på de laveste mestringsnivåene på nasjonale prøver (dvs. nivå 1 for 5. trinn og nivå 1 og 2 på 8. trinn).**
   5. trinn (3 mestringsnivå): For engelsk klarte vi ikke i 2019 å redusere andelen elever på nivå 1 (40,4%), sammenlignet med året før (22,6%). I lesing var det noe framgang fra i fjor (24,6% mot 32,1% i 2018). I regning var det også framgang sammenlignet med 2018 (24,6% mot 37,7% i 2018).
   8. trinn (5 mestringsnivå): Engelsk: Økning i andelen på nivå 1 sammenlignet med 2018 (14,3% mot 8,1%). Lesing: Også her noe større andel på laveste mestringsnivå (10,7% mot 8,1%). Regning: Noe framgang fra i fjor (9,1% mot 11,3% i 2018 i andel elever på nivå 1).

4. **Minst 75 % av de som går ut av ungdomsskolen skal ha fullført videregående skole med bestått i alle fag innen fem år etter avsluttet ungdomsskole.**
   Andelen som gjennomfører videregående skole ligger omkring 73 %.

Flyktningetjenesten, voksenopplæring, PPT og spesialpedagogiske tjenester

Etter et rekordhøyt antall bosettinger i 2017 er det i 2018 og 2019 kun tatt i mot et fåtall nye flyktninger. Aktiviteten er likevel fortsatt høy knyttet til oppfølging av deltakere i introduksjonsprogrammet inkludert voksenopplæring.

5.2 Økonomi og nærvær

Økonomi

Avdeling	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 - avvik	2.tertial 2019
Fryal skole/SFO	13 049 143	12 972 359	76 785	20 396 000	Balanse	13 604 155
Odnes skole/SFO	7 713 226	6 889 177	824 048	10 418 000	1,075 mill	6 468 079
S.L. ungdoms-skole	13 557 492	13 644 191	824 048	20 032 000	Balanse	13 604 491
Fellestjenester (PP, flyktninger, voksenoppl mm)	11 681 158	8 372 895	3 308 263	11 140 000	Balanse*	10 915 001
Totalt	**46 001 019**	**41 878 622**	**4 122 397**	**61 986 000**	**1,075 mill**	**44 591 725**

Prognosen tilsier et samlet merforbruk på ca. 1.075.000 kr. Mye av dette kan relateres til Corona (med økte vikarutgifter og mindre inntekter fra SFO) og gjesteelever som har flyttet (inntektstap).
Lavere lønnsutgifter for august-desember vil kompensere for mye av "etterslepet" i 2020. Blant annet gjøres dette ved ikke å sette inn vikar for de 8 lærerne vi har ute i etterutdanning (utgjør totalt 300% stilling).
Fellestjenester: Vi har inntektssvikt (*) i form av introduksjonstilskudd pga. færre flyktninger. Det er avgjørende at vi får bosatt de forventede 10 nye flyktningene i løpet av året.

Nærvær i prosent

Avdeling	Mål 2020	1. halvår 2020	1. halvår 2019	1. halvår 2018
Fryal skole/SFO	92,5	82,8	88,8	91,7
Odnes skole/SFO	92,5	96,7	90,8	92,0
S.L. ungdoms-skole	92,5	95,6	96,4	94,1
Flyktning-, spes.ped.- og PP-tjenester	92,5	88,9	88,9	73,3
Totalt	**92,5**	**90,6**	**91,3**	**87,8**

Målet om nærvær på 92,5 % ble ikke nådd etter første halvår. Flere av avdelingene har et fortsatt høyt sykefravær. Bred satsing på kompetanseheving er et nærværstiltak som er styrket i 2019-20 gjennom COS-prosjektet.

5.3 Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Norskundervisning for voksne	0	0	0	Introduksjonslovens § 17
Spesialundervisning i grunnskolen	14	14	0	Opplæringslovens § 5-1
Særskilt språkopplæring	5	5	0	Opplæringslovens § 2-8
Fritak for opplæringsplikten	0	0	0	Opplæringslovens § 2-1
Permisjon fra undervisning i inntil 2 uker	0	0	0	Opplæringslovens § 2-11
Elevenes skolemiljø. Tiltak mot mobbing.	2	2	0	Opplæringslovens § 9a
Spesialundervisning for voksne	6	6	0	Opplæringslovens § 4a-2
Bytte av skole	0	0	0	Opplæringslovens § 8-1

6. Status mestring og velferd

6.1 Mål og satsningsområder

Hovedmålsetting i kommunalområde helse, omsorg og velferd er **Mestring, trygghet, og livskvalitet**. Disse målsettingene skal nås ved å ha tiltak for tidlig innsats i alle aldre, jobbe med kvaliteten på tjenestene, og arbeide for å tilpasse aktiviteten til driftsrammene. I tillegg er arbeidet med å gjennomføre tiltak i forbindelse med Søndre Land i møte med framtida og organisering og drift i Hovlitunet viktige satsningsområder.

Tidlig innsats i alle aldre

Dette innbefatter både forebyggende tiltak, tidlig intervensjon og stabiliserende tiltak, og aktiv innsats tidlig i et sykdomsforløp/rehabiliteringsforløp.

Hverdagsrehabilitering

Totalt for kommunalområdet	Mål	Resultat			
Resultatindikatorer, hverdagsrehabilitering	2020	2019	1. tertial 20	2. tertial 20	
Fysisk funksjon målt i SPPB - endring i poengsum fra start til avslutning (gj.snitt)	<1	1,9	2,1	1,6	
COPM – økning av brukers opplevelse av utførelse av aktivitet fra start – slutt gj.snitt)	>2	3,5	4,2	3,7	Bruker scorer fra 1-10 ved oppstart og det samme ved avslutning
COPM – økning av brukers opplevelse av tilfredshet – endring fra start – slutt (gj.snitt)	>2	4,1	4,5	5,3	Bruker scorer fra 1-10 ved oppstart og det samme ved avslutning
Gj.snitt tjeneste tid per bruker ved start		1,6	1,5	2,2	
Gj.snitt tjeneste tid per bruker i hverdagsrehabiliteringsperioden		3,1	1,7	1,9	
Gj.snitt tjenestetid per bruker ved avslutning		1,0	0,4	0,7	

Forklaring til tabellen:

SPPB er en fysisk test av balanse og beinstyrke, som utføres av fysioterapeut og/eller ergoterapeut både ved oppstart og avslutning av hverdagsrehabilitering. En positiv endring i denne betyr at brukers fysiske funksjon har blitt bedre.

COPM er et kartleggingsredskap hvor bruker selv setter opp mål for sin hverdagsrehabiliteringsperiode, og scorer sin opplevelse av utførelse og tilfredshet knyttet til disse målene. Positiv endring her betyr at bruker har en

subjektiv opplevelse av bedret funksjon og tilfredshet knyttet til målene. De tre nederste kolonnene viser at antall vedtakstimer per bruker reduseres etter gjennomført hverdagsrehabilitering.

Velferdsteknologi:
Velferdsteknologi skal vurderes ved alle søknader om bistand. Framdriften i det nasjonale velferdsteknologiprogrammet er noe forsinket pga koronapandemien. Det er søkt helsedirektoratet om drift i programmet også for 2021.

NAV:
Familier og barn i lavinntektsfamilier, tverrfaglig tiltak
Corona pandemien satte arbeidet i bero. Det vil ikke bli gjennomført i perioden tilskuddet er gitt for.

Fortsatt fokus behov på forebyggende råd og veiledning
Dette er godt ivaretatt ved behandling av sosialhjelpssøknader og bruk av frivillig og tvungen forvaltning (disponering av privatøkonomi). Vi har 32 brukere p.t. med forvaltning, hvorav 4 på tvungen forvaltning. Dette bidrar til å redusere sosialhjelpsutbetalinger og forutsigbarhet for brukerne.

Fysio/ergo/friskliv
Avdelingen er en del av nettverket tidlig innsats og forebygging som hadde oppstart august 2020. Samarbeide med helsesykepleiertjenesten ifht fedme blant barn og unge ble startet opp i løpet av sommeren.

Psykisk helse og rustjeneste
Psykisk helse og rustjeneste har hatt arbeidsprosesser rundt oppstart av selvhjelpsgrupper. Avdelingen har vært på hospitering i Østre Toten kommune og sett på tilbudet «Raskere psykisk helsearbeid». Et tiltak avdelingen har stor tro på, men som fordrer at avdelingen også har psykolog tilsatt.

Kvalitet

Kvalitet handler om å ha den kompetansen som trengs i tjenesten, samt at tjenesten utøves etter de rutiner og retningslinjer som foreligger. Vår tjeneste skal være kunnskapsbasert, og brukerfokus skal stå sterkt. Ved nye tiltak skal brukere involveres i planleggingen.

Generelt er det knyttet stor bekymring til rekruttering av sykepleiere til avdeling rehabilitering og behandling og avdeling demensomsorg. Det har vært flere utlysninger uten at det er lykkes å rekruttere tilstrekkelig antall sykepleiere. Kommunalområdet vurderer ulike tiltak, blant annet også bruk av vikarbyrå, for å sikre kompetansen.

Hjemmebaserte tjenester
Mye av tiden siste måneder er brukt til smitteforebyggende tiltak i forhold til covid-19, planlegging av tjenester hvis lokale smitteutbrudd og opprettholdelse av kvalitet og faglig forsvarlighet i alle ledd i en pandemi. Hjemmesykepleien er aktiv deltakende i pasientsikkerhetsprogrammet «I trygge hender» og har tatt i bruk snakk om forbedring, som er et verktøy for å vurdere status for arbeid med pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring på avdelingen. Verktøyet er tenkt brukt på ulike organisatoriske nivå i mestring og velferd. Videre jobber avdelingen aktivt med Lean og ser på ulike utfordringer/problemer samt effektivisering av ulike arbeidsprosesser. En har også hatt et prosjekt

med Triage, hvor brukere blir vurdert i forhold til ulike risikoområder som det er særs viktig å være observant på, spesielt ved pasientoverganger f.eks fra sykehus til hjemmet. Fokuset er å ha trygge, koordinerte og helhetlige pasientforløp i kommunen. På eldresenteret har det vært jobbet med å implementere ulike verktøy fra pasientsikkerhetsprogrammet, samt ta i bruk arbeidslister og bruk av PDA og nettbrett tilknyttet Gerica.

Tilrettelagte tjenester:
Avdelingen deltar i prosjektet «Vi vil og vi kan», som er et prosjekt for utvikling av pasientsikkerhet til mennesker med utviklingshemminger. Dette har i stor grad vært «lagt på is» under coronapandemien, men har så vidt startet opp igjen fra høsten av.

Arbeidsprosesser og organisering

Arbeidsprosesser og organisering handler om at vi skal være organisert hensiktsmessig med tanke på den tjenesten vi skal yte. I tillegg er samarbeid på alle plan et viktig tema.

Avdelingene i Hovli sykehjem har endret navn til rehabilitering og behandling i 1. etasje, og avdeling demensomsorg i 2.etasje. Dagsentrene for demente og eldre har blitt lagt under avdelingene demensomsorg og rehabilitering og behandling.

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleien og tjenestene i eldresenteret.

Tilrettelagte tjenester: Coronasituasjonen har også i 2. tertial vært hovedfokus.
Det har vært jobbet med tiltak i forbindelse med omorganisering i avdelingen, og mye vil være på plass fra 01.09.20. Faglig veiledere er nå blitt miljøterapeut 1 og har tilhold ute i gruppene. Tidligere mogledere er blitt gruppeledere, og som også har kontor ute i sine grupper. Dette vil gi en større nærhet mellom ledelse, fagkompetanse og miljøarbeidere.

Psykisk helse og rus:
Det er ansatt psykisk helsearbeider med oppstart 01.10 og kommunepsykolog med oppstart 01.01.21. Avdelingen er dermed fullt bemannet. Det arbeides med å utvikle en mestringstrapp som beskriver tjenestetilbudet innen psykisk helse og rus, og som kan være et grunnlag for tildeling av tjenester. FACT Toten/Land startet opp forsiktig i mars, og fra medio august er teamet i full virke. Hov Nordre er med i pasientsikkerhetsprogrammet gjennom «snakk om forbedring».

Legetjenesten: På grunn av koronasituasjonen er personalet delt inn i to kohorter som begge nå jobber på legesenteret. For å unngå fullt venteværelse utover høst/vinter skal vi gjennomføre flere konsultasjoner på telefon og digitalt. Luftveisinfeksjonsklinikken i Odnes har ikke vært i drift i sommer, noe pga ferieavvikling, og noe med årsak i mindre behov. Den åpnes igjen til høsten.
Avdelingen planlegger gjennomføringen av influensavaksinering og massevaksinering av covid-19-vaksinen når den er klar.

Fellestjenester består fra 01.03.20 av tildeling og koordinerende enhet, systemansvarlig fagsystemer, og en 60% stilling som koordinator for velferdsteknologi. Det er tilsatt en fag og kvalitetsutvikler som starter opp i stillingen fra januar-21.

Fysio/ergo/friskliv:
Det blir planlagt for nytt hjelpemiddellager, da eksisterende skal rives juni 2021. Utvikling av dette må sees sammen med velferdsteknologi og digital registrering av hjelpemidler.

NAV
Veilederne er organisert i tre team; ett ungdomsteam med brukere under 30 år og to team med brukere over 30 år i porteføljen. Teamene består av veiledere som jobber med arbeidsrettet oppfølging og etter Sosialtjenesteloven. Teamene jobber tverrfaglig og drøfter brukersaker. Dette bidrar til at vi får belyst flere muligheter og kommer frem til gode løsninger for bruker.

Hovlitunet
Arbeidet med konkret beskrivelse av organisering og drift i Hovlitunet er godt i gang.

6.2 Økonomi og nærvær

Målet er å drifte tjenesten innenfor de rammer som vi er tildelt. Dette vil for 2020 innebære å endre organisering for mer effektiv drift og nedbemanne i tjenesten.

Økonomi

Avdeling	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 - avvik	2.tertial 2019
Rehab. og beh.	12 067 903	12 570 165	-502 262	19 241 500	Balanse	11 822 373
Demensomsorg	12 389 102	12 480 542	-91 440	19 038 800	Balanse	10 252 948
Helse og familie (ikke i bruk 2020)					-	108 985
Fysio- og ergoterapitj og Frisklivstilbud	3 728 623	2 929 980	798 642	4 412 782	1 mill	3 531 656
Legetjeneste	4 953 730	4 186 820	766 910	7 001 807	1,2 mill	5 083 471
Hjemmebaserte tjenester	15 167 870	14 344 258	823 611	22 371 817	1,4 mill	15 941 993
Tilrettelagte tjenester	51 918 603	45 887 061	6 031 542	70 938 389	6,4 mill	50 177 164
Hovlikjøkken/ kantine	3 762 681	3 723 551	39 130	5 830 000	0,2 mill	3 402 283
Fellestjenester	3 188 600	3 879 160	-690 560	5 996 364	-0,4 mill	2 229 426
Psykisk helse og rus	1 844 861	2 302 097	-457 236	5 089 541	-2,9 mill	3 607 182
NAV	5 670 262	5 160 358	509 904	8 096 000	0,4 mill	5 262 693
Totalt	**114 692 232**	**107 463 991**	**7 228 241**	**168 017 000**	**7,3 mill**	**111 420 174**

Økonomien er også i andre tertial påvirket av koronapandemien, og kommunalområdet har i hovedsak hatt ekstra utgifter til smittevernutstyr og ekstra innleie. Det er ført samlede utgifter på kr 3 770 273,- på koronaprosjektet fra mars til og med august. Totalt er anslaget for koronautgifter for året på kr 5 460 000,-
Overforbruk i driften er da estimert til kr 1 840 000,-

Rehabilitering og behandling

Det forventes at vi holder budsjettrammene i 2020. Dette skyldes litt dårlig belegg som igjen har ført til innsparing av ca.170 vakter, i tillegg har koronastenging av dagsenteret for eldre gitt innsparinger på transport. Det positive avviket pr.2 tertial, vil sannsynligvis bli «spist opp» av ikke periodiserte utgifter, og behov for normal bemanning, og normal transport.

Demensomsorg

Det forventes at vi drifter innenfor rammene, forutsatt at ledige plasser fylles, og det ikke kommer for store utgifter på manglende sykepleierdekning.

Fysio/ergo/friskliv

Korona er hovedårsak til overforbruk i avdelingen, samt noe merforbruk på lønn.

Legetjenesten

Pga koronasituasjonen forventes det fortsatt økte utgifter på medisinsk forbruksmateriell og utstyr. Også økte utgifter på innleie av ekstrahjelp på luftveisklinikken. Det har vært tapte inntekter pga omdisponering av fast ansatte leger. Det er i tillegg forventet økt kostnad på interkommunal legevakt. Det er også feil i budsjett, fastlønn til turnuslege er ikke medregnet, i tillegg er det underbudsjettert lønn til legene i forbindelse med legevakt og beredskapsvakt.

Hjemmebaserte tjenester

Eldresenteret startet med ny turnus i juni med bemanning ut ifra vedtakstimer. En begynner nå å se effekt av stillingsreduksjon og riktig brukerbetaling, slik at avviket ved avdelingen er redusert jamfør 1. tertial. Hjemmesykepleien har hatt ekstra utgifter i forbindelse med behov for ekstra innleie spesielt på enkelte helger på grunn av omfattende og krevende sykepleieprosedyrer. I tillegg har en sett at flere ønsker å få sykepleietjeneste hjemme i stedefor et evt. opphold på sykehjem på grunn av besøksrestriksjoner for pårørende. Begge avdelinger vurderer strengt behovet for innleie, og om mulig brukes forkortet vakt. Hjemmesykepleien har fått økte kostnader på drivstoff, og vask av smittefrakker. Begge avdelinger har hatt ekstra utgifter i forbindelse med covid 19 pandemi både til innkjøp av smitteutstyr og vikar for ansatte i karantene. Utgifter til dette anslås til 600 000 kr. I forhold til ressurskrevende brukere har man estimert for høyt grunnlag når budsjettet ble lagt i fjor. Slik det ser ut per nå klarer man ikke å tilpasse driften til rammen i år og det ser ut som overforbruk kan anslås til ca 800 000. Sammen med utgifter i forbindelse med pandemi blir totalt overforbruk anslått til 1 400 000.

Tilrettelagte tjenester

Avdelingen har fått et betydelig overforbruk i 2. tertial. 4 millioner skyldes mindre inntekt på ressurskrevende brukere enn budsjettert i 2019. Dette gir et tap i 2020. I tillegg beregnes kostnadene til coronapandemien å beløpe seg til 1,5 millioner. Tjenesten skal reduseres med ca 4 årsverk fra 01.09, noe som vil gi positiv effekt for siste tertial.

Hovli kjøkken og kantine

Et overforbruk pr 2 tertial i underkant av kr 40 000. Forventer balanse i budsjettet i løpet av året. Inntektene er redusert kraftig i forbindelse med nedstengning av kantina på Hovli. Den totale oversikten over dette tapet kan anslå å bli på rundt kr 200 000,-

Fellestjenester:

Avdelingen har et mindreforbruk som skyldes vakant stilling som fag og kvalitetsutvikler. Denne blir besatt i januar 2021. Det er betalt for 17 overliggerdøgn på Sykehuset Innlandet hittil i år.

Psykisk helse og rus

Avdelingen melder et underforbruk tilsvarende ca. 3 millioner kroner. Årsaken er tilskudd og inntekter knyttet til driften av Hov Nordre, og vakante stillinger, bla psykolog. Utgiftene vil øke for neste år når vakante stillinger er besatt. Avdelingen har søkt og fått tilskuddsmidler til miljøarbeider på Hov Nordre og erfaringskonsulent og feltsykepleier. Tilskuddet trappes ned årlig.

NAV

NAV hadde økte sosialhjelpsutgifter i første kvartal. Dette har flatet ut i løpet av året. På grunn av situasjonen har vi hatt færre brukere på Kvalifiseringsprogram. Dette veier opp for en del av de økte sosialhjelpsutgiftene. Dette bidrar til at regnskapet så langt er mindre negativt. Hvis utviklingen fortsetter slik den har vært vil regnskapet nærme seg balanse. Da pandemien kom i mars var antakelsen vår at vi ville få meget høye sosialhjelpsutgifter utover året. Dette har så langt ikke slått til.

Nærvær i prosent

Avdeling	Mål 2020	1. halvår 2020	1. halvår 2019	1. halvår 2018
Rehab. og beh.	92,5	84,2	88,6	89,9
Demensomsorg	92,5	85,1	88,8	84,2
Fysio- og ergoterapitj og Frisklivstilbud*	95	97,5	-	-
Legetjeneste*	92,5	91,6	-	-
Hjemmebaserte tjenester	95	94,5	91,0	94,3
Tilrettelagte tjenester	92,5	87,6	93,6	91,5
Hovlikjøkken/ kantine	95	91,4	88,8	97,1
Fellestjenester	95	99,7	76,7	77,3
Psykisk helse og rus*	92,5	94,8	-	-
NAV	92,5	97,8	98,5	98,9
Totalt		**89,4**	**89,4**	**90,4**

*Ingen egne tall for avdelingene før i 2020

Rehabilitering og behandling

Høyt sykefravær i perioden skyldes hovedsakelig langtids-sykmeldt fravær som ikke er arbeidsrelatert, mens mye av korttidsfraværet (3%) kan relateres til koronasituasjonen.

Demensomsorg

Høyt sykefravær i perioden skyldes hovedsakelig langtids-sykmeldt fravær, mens mye av korttidsfraværet kan relateres til koronasituasjonen.

Flere arbeidstakere over 60 år med muskel og skjelettplager. IA-konsulenter involvert for å jobbe med arbeidsmiljø.

Fysio/ergo/friskliv

Avdelingen har kun korttidsfravær så langt i 2020.

Legetjenesten

Vi har hatt kortvarig sykmelding, samt fortsatt noen enkeltdager, noe skyldes koronasympt. Det var planlagt NED-samling i vår, men ble avlyst grunnet koronasituasjonen. Vi har dessverre fortsatt ikke kommet i gang med dette. Det er ansatt ny leder som starter opp 1.desember.

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmesykepleien har et mål for 2020 med 95 % jobbnærvær og jobber aktivt med ulike tiltak for å nå dette. En har hatt fokus på tilstedeværelse, forebygging og tilrettelegging av arbeidssituasjoner når det har vært behov. Avdelingen har nådd målet 1. halvår. På eldresenter er nærværsprosenten 92.8 % og også her har en nådd målet for avdelingen, til tross for at avdelingen har noen langtidssykemeldte. Det arbeides med å opprettholde et positivt og helsefremmende arbeidsmiljø, med godt samarbeid og mye humor i begge avdelinger.

Tilrettelagte tjenester

Sykefraværet i tilrettelagte tjenester er høyere enn på mange år. Det er en god del av fraværet som er coronarelatert, men også andre forhold gjør dette. Det jobbes kontinuerlig i alle grupper for å redusere sykefraværet, og gruppelederne har god oversikt over årsaken til fravær.

Hovli kjøkken og kantine

Forventer et nærvær på 94%

Fellestjenester:

Nærværet er fortsatt veldig bra.

Psykisk helse og rus

Avdelingen har lite fravær,

NAV

NAV har gjennomgående lavt sykefravær. Med erfaringen fra hjemmekontor (siden mars) ser vi at målrettet bruk av hjemmekontor kan bidra til å forebygge korttidsfravær.

6.3 Delegerte vedtak 2. tertial 2020

Tjeneste	Antall søknader	Antall inn-vilget	Antall avslått	Kommentar
Pleie og omsorg i institusjon	36	15	6	Ved utskriving fra SI opprettes sak. Er oppholdet kortere en 2 uker blir det ikke vedtak.
Hovli eldresenter, korttidsopphold	0	0	0	
Hjemmesykepleie	28	21	0	
Dagaktivitetsopphold	7	7	0	Herav 4 søknader som gjelder lovpålagte dagaktivitetstilbud for personer med demens.
Praktisk bistand	11			
Psykisk helse	52	39	1	
Avlastning barn (under 18 år)	2	1	0	
Omsorgsstønad	5	0	3	2 av de registrerte søknader gjelder en klage
Avlastning i institusjon	5	3	0	
Avlastning utenfor institusjon	2	1	0	
Trygghetsalarm	21	19	0	
Støttekontakt	5	5	0	
BPA	0	0	0	
Matombringing	13	11	0	
IP	1	1	0	
Rehabilitering og habilitering utenfor institusjon	19	21	0	Kan være tjenestene: hverdagsrehabilitering, tverrfaglig oppfølging pasienter ved sammensatte psykiske lidelser, FACT teamet.
Utenom HO loven:				
Ledsagerbevis	4	2	1	
Selveierleilighet Hovlihagen	0	0	0	

Misforhold mellom antall søknader og sum antall søknader innvilget/avslått, kan skyldes flg.:

- Søknader mottatt i første tertial, men behandles i neste tertial
- Søknader mottatt forrige tertial, men behandlet i første tertial
- Søknader ikke behandlet fordi søker har trukket søknad, søker trenger annen tjeneste enn det er søkt om o.l.

7. Status lokalsamfunn

7.1 Mål og satsningsområder

Generelt har tiden siden mars vært preget av koronapandemien. Kommunalområdet har heldigvis klart å opprettholde sine leveranser til våre innbyggere. Omfattende smittevernforebyggende tiltak har hatt god effekt, men vært spesielt krevende for kapasiteten innenfor renholdsavdelingen. Videre har man klart å opprettholde fremdriften og aktiviteten i våre store investeringsprosjekter. Kommunalområdet er spesielt fornøyd med å ha klart å få ferdig ny barnehage, samt infrastruktur på klinikkområdet til barnehagestart.

Generelt er planlagt aktivitetsnivå påvirket av koronapandemien og noen aktiviteter har blitt noe forsinket. Ny administrativ organisering ble innført som planlagt den 1. mars, men det har ikke vært mulig å rekruttere ny leder for sammenslått avdeling for Teknisk drift, bygg og vedlikehold. 3. gangs utlysning pågår. Inntil videre avventes derfor sammenslåing av disse to avdelinger.

Status mål og satsningsområder tar utgangspunkt i prioriterte tiltak i budsjett og handlingsplanen for kommunalområdet lokalsamfunn:

- Matrikkelforbedringsprosjektet er forlenget ut året, vektlagt «byggvask» (bl.a. matrikkelføring av bygninger som har manglet i matrikkelen men påvist gjennom flyfotografering)
- Pågående kommunale reguleringsplaner er områdereguleringsplan for Kråkvika-Fjordsbygda-Breskebakke og reguleringsplan for Klinkenbergtoppen boligfelt.
- Bokutgave av kulturminneplanen er ventet for salg senere i høst.
- Det er et svært spesielt år på kulturfronten. Så godt som alle arrangement i 2020 har blitt avlyst, men vi tar sikte på en bra høst.
- Våre kulturtilbud er stort sett oppe og går igjen, men vi mangler offentlig bading.
- Innenfor brann og redning pågår det et generasjonsskifte, som stiller krav til nyrekruttering og utdannelse
- Arbeidet med frivilligmelding pågår, men er noe forsinket
- Det er meget stor aktivitet knyttet til store investeringsprosjekter som
    - Hovlitunet, ferdig sommer 2021
    - Ny barnehage, ferdig 3.august 2020
    - Nye adkomstvei og infrastruktur til klinikkområdet, inkl nytt kryss Sentrumsvegen/Stasjonsvegen, ferdig til 01. september 2020
    - Oppfølging opp mot etablering av bioenergisentral, inkl framføring av varmeledninger
    - Innenfor selvkostområdet er prosjektet vann og avløp Rådyrvegen noe forsinket, med revidert plan om oppstart i løpet av 3. tertial

For generell status på investeringsprosjektene, henvises det til eget kapittel om dette. Den store aktiviteten med investeringsprosjekter gir en utfordring på kapasitet og gjennomføringsevne. Det er i tillegg viktig å presisere at det fortsatt er store utfordringer knyttet til vedlikeholdsetterslepet.

7.2 Økonomi og nærvær

Avdelinger:	Regnskap 2. tertial 2020	Periode-budsjett 2. tertial 2020	Avvik	Års-budsjett 2020 (inkl endr)	Års-prognose 2020 - avvik	2.tertial 2019
Renhold	6 259 332	6 397 106	-137 774	9 800 000	Balanse	6 349 614
Arealforvaltning	3 363 095	3 409 576	-46 480	4 799 000	0,1 mill	2 956 392
Teknisk drift, bygg og vedlikehold	7 031 749	9 984 815	-2 953 066	14 420 000	-1,25 mill	9 687 427
Kultur, idrett og fritid	4 713 353	4 895 176	-181 823	6 930 000	Balanse	5 233 720
Totalt	**21 367 528**	**24 686 673**	**-3 319 145**	**35 949 000**	**-1,15 mill**	**24 227 154**

Kommunalområdet har fått styrket sine driftsrammer med 2,4 mill i 2020, henholdsvis 2 mill til teknisk drift, bygg og vedlikehold samt 0,4 mill til renhold. Selv med denne styrkingen må det jobbes hardt og systematisk med å oppnå balanse, spesielt innen avdeling teknisk drift, bygg og vedlikehold. Det er også ekstrakostnader knyttet til koronapandemien og bortfall av inntekter. I tillegg er det tilført lokal tiltakspakke for næringslivet på 2,25 mill kroner, som det er usikkerhet om blir forbrukt i 2020. Det er også tilført sentral tiltakspakke på 2,5 mill kroner som primært er planlagt brukt til ekstra vedlikehold av kommunale veger og oppussing av aktivitetsbygget på klinikkområdet. Slik sett er det krevende å anslå økonomisk resultat i 2020. Totalt sett forventes det mindreforbruk i 2020 på 1,15 mill, knyttet til at man ikke vil forbruke hele tiltakspakken for lokalt næringsliv. Det innebærer at det forventes at den ordinære driften i kommunalområdet går i balanse i 2020. Det understrekes at årsprognosen er usikker og avhenger av hvordan koronapandemien utvikler seg.

Av særskilte forhold fremheves:

Renhold
Det ligger an til balanse.

Arealforvaltning
Grunnet lave strømpriser får kommunen en inntektssvikt innenfor konsesjonskraftsalg, så langt er denne anslått til 100-150.000. Det jobbes for å komme nærmest mulig i balanse i løpet av året.

Teknisk drift, bygg og vedlikehold
Driftsområdene innenfor teknisk drift viser samlet sett tilnærmet balanse i forhold til periodisert budsjett. Det er imidlertid noen større avvik på enkelte ansvar som beskrevet nedenfor:

- Ansvar Vann: Regnskapet viser et merforbruk på 130" som skyldes økte analysekostnader på vann, samt innleie av bistand ifm lekkasjesøk.
- Ansvar avløp: Regnskapet viser et merforbruk på 230" som skyldes i hovedsak en økning i overtidsbruk og avtalefestestet fastlønnstillegg

- Ansvar Slamtømming: Regnskapet viser et mindreforbruk på ca 280" som i hovedsak skyldes at en stor del av inntransport av septik foregår på høsten.
- Ansvar renovasjon: Regnskapet viser et mindreforbruk på ca 670" som skyldes at renovasjon utført i august ikke er belastet regnskapet.
- Ansvar feievesen: Regnskapet viser et mindreforbruk på ca 180" som skyldes et generelt mindreforbruk på flere enkeltposter.
- Ansvar brann: Regnskapet viser et merforbruk på ca 260" som skyldes blant annet økte utgifter til abonnementskostnader til DSB, og økte vedlikeholdskostnader egne kjøretøy.
- Ansvar kommunale veger: Regnskapet viser et mindreforbruk på ca 1,7 mill. 0,9 mill er "coronamidler" Reelt mindreforbruk er på ca 0,8 mill. Her forventes det balanse ved årsslutt da hovedtyngden av driftskostnadene kommer ifm brøyting og strøing av veger.
- Ansvar Vei og gatelys: Regnskapet viser et merforbruk på ca 250" som skyldes økte vedlikeholdskostnader ift vedlikehold på gatelys, og at noe vedlikehold utført i 2019, er fakturert i 2020.
- Ansvar Parker og anlegg: Regnskapet viser et merforbruk på ca 200" som i hovedsak skyldes økte vedlikeholdskostnader av parker og anlegg, og økte lønnskostnader ifm løypekjøring.
- Inntekter vedr selvkostområdene ligger alle tilnærmet i balanse i forhold til periodisert budsjett.

Ansvarsområdet Bygg og vedlikehold ligger ca kr 1.300.000 under periodisert budsjett. Her er det imidlertid inntektsført kr 150.000 for mye i forsikringsoppgjør. Hovedgrunnen til at det ligger så bra an, er mye lavere strømpris hittil i år enn tidligere år. Vi har flere store vedlikeholdsprosjekt på gang, så det er usikkert hvordan vi endre opp, men vi håper på balanse.
Vedlikeholdsbehovet er generelt mye høyere enn det som det er midler til. Blant annet ser vi et økt vedlikeholdsbehov på tekniske anlegg, noe som ikke er overraskende siden mange installasjoner nå nærmer seg det en kan forvente av teknisk levealder. Dette gjelder bl.a. installasjonene som kom på plass i forbindelse med Reform-97 i skolesektoren. Man ser også at det blir flere «krevende» leietakere, der det er behov for større renoveringer når de flytter ut av kommunale boliger. Husleieinntekter ligger en del under budsjettert på kommunale utleieboliger. Vi ser at søkere på kommunale boliger ønsker å bo sentralt i Hov og Fall, og spesielt i Enger er det vanskelig å få fylt opp ledige boliger.

Totalt sett forventes det mindreforbruk i 2020 på 1,25 mill for sammenslått avdeling Teknisk drift, bygg og vedlikehold, knyttet til at man ikke vil forbruke hele tiltakspakken for lokalt næringsliv. Det innebærer at det forventes at den ordinære driften i avdelingen går i balanse i 2020.

Kultur

2020 har vært og er ett veldig spesielt år, likeså økonomisk. Hvorvidt vi klarer balanse vil avhenge av at tilbudene våre er åpne slik at inntektene våre kommer uten at det blir de helt store ekstraordinære utgiftene, dette gjelder spesielt kino, kulturskole og offentlig bading som er tilbud som også sikrer oss inntekt. Det forventes balanse.

Nærvær i prosent

Avdeling	Mål 2020	1. halvår 2020	1. halvår 2019	1. halvår 2018
Renhold	95	93,5	94,4	90,6
Arealforvaltning	95	97,1	99,1	91,5
Teknisk drift, bygg og vedlikehold		91,7	98,9+ 94,4	94,5+ 96,0
Kultur, idrett og fritid	96	99,5	98,9	84,7
Totalt		**93,8**	**97,1**	**91,4**

Tallene er basert på 1. halvår 2020 og viser en nedgang jobbnærværet i forhold til tilsvarende halvår 2019.

Innenfor teknisk drift bygg og vedlikehold har «den gamle» bygg- og vedlikeholdsavdelingen hatt unormalt høyt sykefravær. Dette skyldes i hovedsak at langtidssykemeldinger, samt at omtrent halve styrken hadde influensalignende sykdom i februar. Innenfor Arealforvaltning skyldes nedgangen i jobbnærværet også primært langtidssykmeldinger. Renhold har noe lavere jobbnærvær 1. halvår 2020, sammenlignet med tilsvarende halvår 2019, men betydelig høyere enn i 2018. Kulturavdelingen hadde en svært god utvikling i jobbnærværet sammenlignet med 1. halvår 2019.

I tillegg medfører pandemien at terskelen for å holde seg hjemme fra jobb er noe lavere enn vanlig. Noe som også kan medføre lavere jobbnærvær 1. halvår 2020, sammenlignet med 2019.

Basert på status jobbnærvær 1. halvår 2020 og pågående pandemi, er det derfor grunn til å anta at målet om et jobbnærvær på 95 % i 2020 ikke er oppnåelig for kommunalområdet.

7.3 Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Kommunale utleieboliger	27	16	3	3 brukere trakk søknaden, 2 venter på tildeling
Hovlihagen borettslag, selveierleiligheter	3	1	2	Det er solgt en selveierleilighet hittil i år

Totalt er det nå 140 elever i kulturskoleaktiviteter. 30 av disse er i Hov barne- og ungdomsteater og ca 20 i Søndre Land skolekorps. Kulturskolen har pr dato redusert ventelistene på de fleste områder. Hov barne- og ungdomsteatret har fortsatt venteliste på ca. 50, men er ikke en del av tilbudet som gis via kulturskolen. Kulturskolen har primæropptak ved skolestart, men tar inn nye elever fortløpende dersom noen slutter.

Innenfor arealforvaltning rapporteres delegerte vedtak fortløpende til formannskapet og er av denne grunn ikke tatt inn i tertialrapporten.

8. Status investeringer og endringer i investeringsbudsjettet

8.1 Status investeringer

STATUS FØR ENDRINGER PR 31.8.2020	Regnskap pr 31.8.2020	Oppr. budsjett 2020	Gjeldende budsjett 2020
Sum investeringer i anleggsmidler	210 682 179	276 405 000	302 252 062
Herav VAR-området	*3 815 015*	*10 950 000*	*11 816 800*
Avdrag på lån	222 223	0	0
Ekstraordinære avdrag	418 940	0	418 940
Avdrag på videreutlån	623 942	600 000	1 000 000
Andre utlån	150 000	0	150 000
Videreutlån	7 143 287	10 000 000	10 000 000
Kjøp av aksjer	1 889 748	2 400 000	2 400 000
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	1 500 000	1 500 000
SUM INVESTERINGER	221 130 319	290 905 000	317 721 002

Finansiering:

Salg av tomter	-22 778	-500 000	-500 000
Salg av bygninger og anlegg	-99 276	-1 000 000	-1 000 000
Momskompensasjon investeringsregnskap	-41 078 363	-45 000 000	-49 000 000
Refusjon fra fylkeskommunen	0	0	-1 000 000
Andre statlige overføringer	0	-71 459 000	-71 459 000
Bruk av lån		-159 946 000	-168 793 062
Bruk av lån til videreutlån	-7 143 288	-10 000 000	-10 000 000
Mottatte avdrag på andre utlån	-113 287	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 142 385	-600 000	-1 000 000
Bruk av ubundne investeringsfond	-14 039 748	-2 400 000	-14 550 000
Bruk av bundne investeringsfond	-418 940	0	-418 940
Sum finansiering		-290 905 000	-317 721 002

Status framdrift på de største prosjektene:

- Hovlitunet – Framdriften er god og i h.h.t. ferdigstillelse av nytt bygg til 1.mai 2021. Deretter begynner flytting fra dagens sykehjem med påfølgende riving og tilslutt ferdigstillelse uteareal høsten 2021. Oppmannsavgjørelsen gikk 100% i SLK's favør, men siden Consto har varslet at de ikke godtar avgjørelsen, vil dette ligge som en usikkerhet fram til ca høsten 2022. Dersom evt rettssak også går i SLK's favør, tror vi at vi kommer i havn innenfor budsjett.
- Ny barnehage – Stod ferdig 3. august, og ungene kom 12.august. Vi kommer innenfor budsjettet

- Kryss Sentrumsvegen/Stasjonsvegen, Ny adkomstvei til boligområde på klinikkområdet og VA-prosjekt klinikkområdet: Ble tatt over ca 1.august. Holder på med sluttavregninger nå. Er tvilsomt om vi kommer i havn økonomisk sett, men pr d.d. er det ikke mulig å si sikkert.
- Bofellesskap Breskebakke – Gjenstår litt på utenomhusarbeidene og vi venter på sluttfakturaen.

8.2 Forslag til endringer

		Regnskap pr 31.8.2020	Oppr. budsjett 2020	Rev. budsjett 2020	Forslag endr pr 31.8.20	Forslag til nytt rev. budsjett 2020
16045	Omgjøring NAV kontorer	138 022	300 000	300 000	*-160 000*	140 000
19019	Sentrumsvegen/Stasjonsvegen	4 044 764	1 000 000	5 065 000	*435 000*	5 500 000
19028	Hovsbakken 23, bruksendring	46 632	0	112 000	*-62 000*	50 000
19032	Samleveg til Klinikkområdet	4 954 400	4 500 000	3 150 000	*3 850 000*	7 000 000
19034	Vann/avløp Klinikkområdet	2 103 315	4 200 000	2 700 000	*-200 000*	2 500 000
20008	Sanering av asbesttak Grimebakken	118 688	220 000	220 000	*-90 000*	130 000
NY	Kristenstuvegen (V/A)	0	0	0	*100 000*	100 000
NY	Klimatiltak Klinkenbergtoppen	0	0	0	*100 000*	100 000
NY	Klimatiltak stedsutvikling	0	0	0	*60 000*	60 000
NY	Ladepunkter for el-biler Rådhuset	0	0	0	*250 000*	250 000

Andre investeringer:					
Bredbåndsinvesteringer	0	0	12 000 000	-12 000 000	0

Totale endringer i investeringer pr 31.8.2020	-7 717 000

Vesentlige endringer i bevilgningene til investeringer:

- *Sentrumsvegen/Stasjonsvegen*
  Det er i skrivende stund ikke mottatt sluttfakturaer, men det forventes å bli en overskridelse på 0,4 mill.

- *Samleveg til Klinikkområdet*
  Denne har tidligere vært feilbudsjettert, da det har vært tatt hensyn til en avtale om at Hov Utvikling skal betale 50% av investeringene. Beløpet som ligger i budsjettet nå er brutto investeringer, og innbetalingene fra Hov Utvikling vil fordele seg over flere år (finansiering).

- Investering i bredbånd utgår
  Kommunestyret har tidligere vedtatt å avsette 12 millioner kroner over investeringsbudsjettet til bredbåndformål. Det fremlegges i løpet av høsten egen sak om bredbåndsutbygging i Søndre Land. Her vil også forslag til finansiering framgå. Rådmannen legger derfor til grunn at avsetningen over investeringsbudsjettet ikke lenger har noen funksjon.

Forslag til nye prosjekter:

- *Kristenstuvegen, vann/avløp*
  Det foreslås å budsjettere med 100.000, som skal dekke et forprosjekt i 2020.

- *Klimatiltak Klinkenbergtoppen*
  Det foreslås å budsjettere med 100.000 i 2020, og 100.000 i 2021. Det er mottatt tilsagn om delfinansiering med 50% tilskudd fra Miljødirektoratet.

- *Klimatiltak stedsutvikling*
  Det foreslås å budsjettere med 60.000 i 2020, og 140.000 i 2021. Det er mottatt tilsagn om delfinansiering med 50% tilskudd fra Miljødirektoratet.

- *Ladepunkter for el-biler ved Rådhuset*
  Dette gjelder 8 ladepunkter, og det delfinansieres med 40.000 i tilskudd fra Miljødirektoratet.

Endringer i finansieringen:

	Regnskap pr 2. tertial 2020	Oppr. budsjett 2020	Rev. budsjett 2020	Forslag endr pr 2. tertial 2020	Forslag til rev. budsjett 2020
ENDRINGER I FINANSIERINGEN:					
Bruk av lån	-	-159 946 000	-177 787 062	-4 163 000	-181 950 062
Bruk av ubundne fond	0	-2 400 000	-14 400 000	12 000 000	-2 400 444
Bundne tilskudd	0	0	0	-120 000	-120 000
Totale endringer i finansieringen pr 31.8.2020				7 717 000	

- En netto økning i investering i anleggsmidler er årsaken til økt bruk av lån. Årets totale låneopptak blir etter dette inntil kr. 223,0 mill.
- Investering i bredbånd utgår, med tilsvarende redusert bruk av fond
- Bundne tilskudd gjelder de planlagte miljøinvesteringene som er nevnt under nye investeringsprosjekter